

Narodna šola Moravče (hrani SŠM, fototeka)

Zdaj poteka pouk v eni izmeni, na matični šoli v 24. oddelkih od 1. do 9. razreda. Na podružnični šoli Vrhpolje pa pouk poteka v kombiniranem oddelku 1. in 2. razreda ter dvema samostojnima oddelkoma v 3. in 4. razredu. V sklopu šole deluje tudi vrtec Vojke Napokoj. Dva njegova oddelka sta v prostorih šole.

Tatjana Hojan

Mihael Hermann – 200

Mihael Herman, pravnik in politik avstrijskega rodu, se je zapisal v zgodovino Slovencev s svojim aktivnim zavzemanjem za pravice slovenskega naroda znotraj Avstrije. Rodil se je leta 1822 v kraju Jagerberg na avstrijskem Štajerskem. V Gradcu je študiral pravo. Po končanem študiju se je kot sodnik zaposlil na graščini Thanhausen. Poklicna pot ga je pripeljala na Ptuj, kjer je po končanem pripravništvu delal na sodnji kot pisarniški uslužbenec. Tukaj je spoznal Slovence, njihove želje in narodne zahteve, naučil se je tudi slovenskega jezika. Postal je glasen in javen zagovornik slovenskega naroda. Leta 1861 je bil kot nemški kandidat izvoljen v štajerski deželni zbor, kar je pomenilo začetek njegovega

udejstvovanja v politiki. Med Slovenci je postal kot poslanec izredno priljubljen zaradi znamenitega govora, ki ga je imel 16. marca 1863 v štajerskem deželnem zboru. V njem je ostro kritiziral germanizacijo in se glasno zavzemal za uvedbo slovenščine v šolah in uradih. Posebej pozorno je sledil dogajanju na šolskem področju, saj se je zavedal, da šola postavlja temelje identiteti naroda. Angažiral se je za ustanovitev realne gimnazije na Ptujju ter poljedelske in vinarske šole na južnem Štajerskem. Z Josipom Vošnjakom sta leta 1870 sestavila interpelacijo, v kateri sta zahtevala uvedbo slovenščine kot uradnega jezika na vseh sodiščih in političnih uradih na spodnjem Štajerskem, uvedbo slovenskega pouka na gimnazijah v Celju in na Ptujju ter na učiteljski v Mariboru, ustanovitev slovenske nižje gimnazije v Mariboru ter slovenske pravne fakultete v Ljubljani. V državni zbor je bil izvoljen leta 1873; zavzemal se je za pravice Cerkve in majhnih narodov. Krščansko moralo je videl kot edino pravilno podlago za državno politiko. Zagoval je ideje Zedinjene Slovenije ter poudarjal nujnost federalistične ureditve Avstrije. Aktiven je bil pri mnogih slovenskih društvih, kot na primer Mohorjevo društvo, Tiskovno katoliško društvo, Slovenska matica ... »Bil je starosta vsem slovenskim poslancem in duša narodnemu gibanju na spodnjem Štajerskem,« so ob njegovi smrti leta 1883 zapisali v nekrolog, ki je bil objavljen v časopisu Slovenski gospodar.

»Za njim ni ni hčeri ni sina pa vendar mu ostaja dovolj spomina. Postavil si ga je v srca hvaležnih Slovencev. Dokler bo teh kaj na sveti, dokler se bode njih spominjala zgodovina, omenjala bode tudi častno in hvaležno blagega, značajnega, duhovitega, požrtvovalnega slovenskega prvobornika g. Mihaela Hermana.«

Polona Koželj

Fanny Susan Copeland – 150

Rodila se je 27. septembra 1872 na Irskem, v mestu Parsonstown, ki se danes imenuje Birr. Ker se je družina zaradi očetove službe pogosto selila, je Fanny pridobivala osnovno izobrazbo od različnih zasebnih učiteljev in na različnih šolah. Končala je višjo dekliško šolo v Berlinu, študirala pa glasbo in filologijo v Londonu in Edinburgu. Leta 1894 se je poročila s skladateljem in profesorjem glasbe Johnom Edmundom Barkworthom, vendar sta se po trinajstih letih zakona in selitev po raznih državah sveta neformalno razšla. Fanny se je po razhodu ustalila v Londonu, se posvečala družini, glasbi, novinarstvu in učenju tujih jezikov. Zнала je angleško, nemško, francosko, italijansko, dansko, norveško, latinsko, slovensko, srbohrvaško, prevajala pa je tudi iz ruščine in bolgarščine. Znanje tujih jezikov ji je omogočalo udejstvovanje na različnih mednarodnih diplomatskih misijah. Delovala je kot tajnica predsednika Jugoslovanskega odbora Anteja Trumbića, na pariški mirovni konferenci je bila tolmačka pri jugoslovanski delegaciji ter prevajala jugoslovanska politično angažirana dela.